

סמון ימני אן ליטני

ירדן היא פלסטין

זהו זה. העסק מתחיל לזוז. אמנם לקח לו הרבה שנים, הרבה יותר מדי, אבל נראה שטוב מאוחר מאשר בכלל לא.

בפעם הראשונה, באופן רישמי לפחות, יצאו אנשי ימין ושמאל בתוכנית מדינית משותפת לפיתרון הסיכסוך באיזורנו.

ההידוש אינו במה שעד היום היה נחלת גורמים בימין הישראלי בלבד, אלא אימוץ הרעיונות על-ידי אנשי השמאל וחישיפתם הפומבית הראשונה בתוכנית מדינית כוללת, שעיקרה "ירדן היא פלסטין".

הריאליפוליטיק הכריע את הכף גם אצל אנשי מפ"ם והעבודה, שהבינו, עם עמיתיהם מהליכוד ו-מינה, כי תהליך הפלסטיניזציה של ירדן הינו בלתי נמנע, כאשר רוב האוכלוסיה בירדן הינו, למעשה, פלסטיני.

חברי העמותה החדשה, דווקא מתוך חיפוש פיתרון של שלום לאורך זמן, הסיקו כי המטרה תושג רק תוך כדי הסכם עם רוב האוכלוסיה בירדן, ולא עם המיעוט ששולט בה באופן זמני.

וכך, זו רק שאלה של זמן עד שקברניטי המדינה ישנו את תפיסתם הארכאית, שאינה תואמת את המציאות המזרח-תיכונית, ויראו בהפיכת ירדן לפלסטין תהליך בלתי-ימנע, שאף לא מדינת-ישראל, והמהווה תנאי הכרחי להשגת הסדר של שלום בחזית המזרחית לאורך זמן.

מיום מעל לכל

את הביטוי המוחשי האחרון למהות הסיכסוך הרבי-יהודי מצאנו בשבוע בדיברי גורג' בוש, שקבע בנחיצות גנטיסטית כי יש להפסיק את הכיבוש הישראלי, ולהבטיח את ביטחון-ישראל באותה נשימה, ולתת לפלסטינים, יותר זכויות מאוטונומיה, ובד בבד לא למדינה פלסטינית.

אין מבועים את כל הנ"ל לבוש הפיתרונים. ולנו מתברר, מבליל הסתירות, שלאמריקאים אין כלל

המתאים, ואף מתעלמים מהם לחלוטין. האחד - ההפגנות המוצלחות של הימין, והאחר - הכישלונות הצורבים של השמאל.

כשולן כזה התרחש לפני שבועיים בכפר-ביתא. וכדי לקרוא עליו, נאלצתי להרחיק ולפשפש בדפיו המצויבים של על-המישמר, המת החי הזה, שלדאבוני זו לא הפעם הראשונה שהוא זוכה בפירסומת-חינם במדור זה. אולם רק שם יכולנו לקרוא כיצד, הוועד למען ביתא" ניסה לקיים מיפגה-הזדהות עם תושבי הכפר שוחריהשלוס ואוהבי-הילדים, במלאת שנה לטכס הכנסת-האזרחים היהודים שהיה בכפר.

וכיצד, "כדי להטעות את הצבא, תוכנן האירוע להתקיים מיספר ימים לפני יום-השנה, וקיומו נשמר בסוד עד לרגע האחרון."

עוד דווח בעל-המישמר שאורחי-הכבוד, חברי-הכנסת חיים (גומס) אורון, דדי צוקר ומלווייהם היהודים, הגיעו לזירת-האירוע במוניות, אולי מחשש שלום גולגולותיהם ושמשות מכוניותיהם, רחמנא ליעלן. הרי אבנים המתעופפות בביתא טובות, משום-מה, ראשי יחידים, וצוקר את גומס עדיין רואים עצמם שייכים אתנית למוצא המרגזי הזה.

הכנס עצמו מוצף עוד לפני שהחל, כאשר אנשי-החזית האיסלאמית (חמ"ס) בכפר החלו "להנחות" את האירוע ואיימו לעשות פשטים באזרחים היהודים המתרפסים. צוקר וגומס הסתלקו מהמקום, לא לפני שהמונית שבה נסעו נרגמה באבנים.

התחפש הוא כלה, ואדם הוא מוהר" - זה היה המוטו בכפר-ביתא. צוקר הלך להיות החתן, בהאמינו שהמוהר הוא הדם של המתנחלים, ולא של שמאלנים, חלילה. כשהתגלה לו שהערבים אינם מפלים בין יהודי דון יהודון, טרק את דלת-המונית ונס על נפשו.

אני מקווה שהסכף שיוזרם לקופתם הריקה של קיבוצי השומר-הצעיר, ימנע את התמוטטות על-המישמר. אחרת איפה נוכל לקרוא על אבנים שזרקו על צוקר?

טובליה

לפעמים מרגיעה אותי המחשבה מהם אחרוני השמאלנים שנשארו איתנו, כאן בארץ.

קחו, למשל, את טובליה טובת-הלב, שבניגוד לב-תו של דן אלמגור נשארה איתנו כאן בארץ, ואפילו פתחה בית מימך לשמאטס בתל-אביב, "הבירה", יעני, "בוטיק" בלעז.

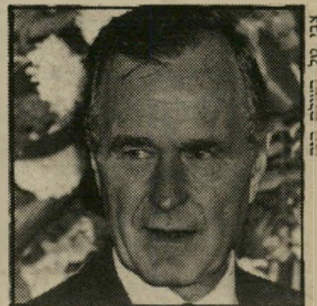
טובליה מהקנפצקיה יודעת שלהצהיר הצהרות פור-ליטיות זהו מתכון המאושש מיסחורית וכלכלית אצל החברה בשמאל (ראו מיקרה אלמגור הנשכח). ועם רקע קיבוצניק כאלה, הישיתה לעצמה להתמודדות מעל דפי "התוספת" של חדשות, ש"אני הייתי גרופי

גורבאצ'יב
מה זה שוהו?

מובילה
מה היא מוכרת?

בוש
במה הוא מעוניין?

עניין בסיום הסיכסוך ובמציאת פיתרון, אלא בעצם קיום מצב של משאומתן בחסותם ה"אדיבה". אין לאמריקאים אינטרס יותר חשוב מאשר השפעה על מכסימוס מדינות ואיזורים. ואת זאת הרי הם משיגים בצורה הטובה ביותר על-ידי ניהול משאומתן בין צדדים מסוכסכים בחסותם הבלעדית.

מציאת הפיתרון היא האינטרס המישיני שם בור-שינגטון. כך גם האינטרס הישראלי. והעיקר - משאומתן מעל לכל.

מירון הבירוק

הוויכוחים הקשים בין ברית-המועצות ומדינות מערב-אירופה, ובאחרונה במיוחד בין גורבאצ'וב לתאצ'ר, על צימצום מאגרי-הנשק באירופה, מעמיתים דים באור מגוחך את המירוץ המטורף של השמאל הישראלי להתמקד מהנכס האסטרטגי החיוני ביותר של מדינת-ישראל: גוש ההרים החוסמים את החזית המזרחית, יו"ש - כאילו זהו רק נטל.

אז איך הם שם, במערב-אירופה, השליו, אחרי 45 שנים של שלום מוחלט, עוד מתעמתים עם בעלת-בריתם מהמילחמה היא על נשק וביטחון? הם עדיין לא הבינו ש"הסכסוך-שלום עדיף על כל נכס אסטרטגי"? היכן האינטלקט האירופי? איזו קיצוניות לא-מנית!

לא לפירסום

יש שני דברים שאינם זוכים בסיקור התיקשורת

הפלה

(המשך מעמוד 31)

דה לפני ההפלה, כדי שאם הסדח-לילה יקרה משהו רע, יישאר ממני מיכתב אחרון להורי.

פתאום הייתי צריכה לקחת החלטה נורא קשה - באיזה בית-חולים לעשות את ההפלה. כבית-הרופאים הייתי פעם בטיפול, ונורא סימפאטי שם, אבל מצד שני זה לא בית-חולים ממש, ואין שם טיפול נמרץ אם חסי וחלילה יקרה משהו. והקרייה ידוע כבית-חולים שהוא סרטינע של הפלות, ובטח אין בו יחס אישי. לא ידעתי מה לבחור. הרגשתי שהכל גורלי.

בשלב הזה נשברה דניאלה וצילצלה שוב לירידה הטוב. היא סיפרה לו שהיא בהריון, ושאלה לעצתו.

סממתי עליו. הוא אמר לי לבחור בהקרייה. סוף-סוף יכולתי גם לדבר עם מישוה, וזה היה החוקיק הכלל שנתתי. אני יודעת שאנשים שלא עברו הפלה לא מבינים מה הביג-דיל. העניין הוא שלמרות שזה ניתוח שכיח, זה בכל-זאת ניתוח, וזה כבר לא נתחם. שנית, כל הזמן הולכים בהרגשה שהכל היה יכול להימנע, אלמלא הייתי מטוממת.

שלישית, יש פרודורה לא-ניעמה, ה"מעוררת רחמים עצמיים. אני גם החלטתי לשמור על סודיות, לכן כל ההתמודדות היתה שלי עם עצמי. לתפקד כרגיל, למצוא זמן גם לאירגון ההפלה, להסתיר ולחתמוס לנדר. בפעם הראשונה התמודדתי לנדר, כי אני אדם המי ספר הכל. אני נורא פתוחה, וכל צעד בחיי מדווח לחברות שלי ולאמא."

ביום-ההפלה לקחה דניאלה בבוקר כדור-הרגעה, ונסעה לבית-חולים. הכל היה בריוק כמו שדימייתי לעצמי עשרות פעמים באותו השבוע. קצת רישומים, החלפת בגדים, הכניסו אותי לחדר-ניתוח, ישבתי על הכיסא המאיים יותר מזה אני לא זוכרת.

רצוי שכולם יידעו ויזהרו

ביום-ההפלה לקחה דניאלה בבוקר כדור-הרגעה, ונסעה לבית-חולים. הכל היה בריוק כמו שדימייתי לעצמי עשרות פעמים באותו השבוע. קצת רישומים, החלפת בגדים, הכניסו אותי לחדר-ניתוח, ישבתי על הכיסא המאיים יותר מזה אני לא זוכרת.

ביום-ההפלה לקחה דניאלה בבוקר כדור-הרגעה, ונסעה לבית-חולים. הכל היה בריוק כמו שדימייתי לעצמי עשרות פעמים באותו השבוע. קצת רישומים, החלפת בגדים, הכניסו אותי לחדר-ניתוח, ישבתי על הכיסא המאיים יותר מזה אני לא זוכרת.

זיון לא שווה

ב"ערב חזרה דניאלה לביתה. "חיה, יצאתי מזה חיה. קצת כאב, קצת דימם אבל ממש לא רציני. הר-גשתי בהקלה עצומה. ניתקתי את הטל-פון, סגרתי את התריסים ובהיתי בתיק-רתי. הרגשתי ריקה, עייפה נפשית וגופנית, ונורא רגועה."

דניאלה מספרת שהחביאה את מיכ-תבה-פרידה במגירת-הגרבבים, למזכרת. ואת הלקח היא למדה.

"אני רוצה להגיד שני דברים, נורא חשובים לדעתי. הדבר הראשון: שהפלה זה קטע נפשי לא-קל, אבל באמת שזה לא סוף העולם.

הדבר השני הוא החשוב יותר: אפי-שר למנוע את ההפלה! אסור, ולא כדאי ולא צריך, לסמוך על שום גבר! אני לא רוצה להגיד את כל הקלישאות כמו: יש אמצעי-מניעה, צריך להיזהר, וכל זה. כולם מכירים את הפיזימונים האלה. גם אני שמעתי אותם לפני שנכנסתי לחדר-ניתוח. שחם נכונים, ובכל זאת לא נזהרתי. אני רוצה להגיד שלהיזהר זה לא להגיד לו לגמור בחוק. זה כפי-רוש לקחת גלולות. והכי חשוב: אף זיון לא שווה את הכאבים שאני עברתי!"

שמיר

(המשך מעמוד 6)

תרון אחד: מרינה פלסטינית ונסיגה משטחים.

המדינה הפלסטינית קיימת באופן מעשי בשטח. הארץ מחולקת בדיוק על הקו הירוק, כך גם "ירושלים-המאוחדת" רת'. שמיר רואה ומבין זאת, הכל מבינים זאת. לכן, אולי, אין שמיר מעוניין כרגע לפתוח בתהליך מריני מעשי, מכיוון שהוא מבין לאן יוביל התהליך. לכן, אולי, שמיר מעוניין למשוך את התהליך קצת יותר, לפחות עד שתסתיים הקרנציה שלו. בינתיים הצליח שמיר במהלך זה בווישינגטון לעשות את הב-לת-צפוי. הוא עשה מהלך שיאפשר לו, ככל שהדבר תלוי בו, למשוך את הזמן. אלא שזה תלוי גם בגורם נוסף: האם ריקאים ומידת רצינותם ומעשיותם.

יצחק רבין, שר-הביטחון, הוא, אולי, היחיד בכל הממשלה שמבין שאין לישראל עוד זמן למשוך. רבין הוא השר היחיד המתמודד באופן יומיומי עם האינתיפאדה הבלתי-ידועת. הוא אולי השר היחיד המבין את המחיר הגבוה שמשלמת ישראל על כל יום של אינתיפאדה, הוא מבין את הרחיפות במציאת פיתרון.

אשף והפלסטינים

אין ספק שאשף מחזיק בחודשים האחרונים את הקלף החזק ביותר מבין כל המעורבים: האינתיפאדה.

האינתיפאדה היא שהביאה לפלס-טינים ולאשף את הישיגים המדיניים החשובים ביותר בכל תולדות הסיכסוך. האינתיפאדה הצליחה לאחד את כל האירגונים הפלסטיניים החשובים תחת קורת גגו של אשף, היא שהצליחה להביא להכרה של כמעט כל מדינות העולם באשף. היא שהצליחה להביא את אמריקה הגדולה לשבת למשא ומתן עם נציגי אשף בתוניס. אינתיפאדה היא שהצליחה להגדיל לאורך שיעור את גודלו ותוכנו של מחנה השלום הישראלי. האינתיפאדה היא שהביאה באופן חרמשמעי שאשף הוא כרגע הנציג היחיד של העם הפלסטיני בשטחים הכבושים ובפורזה. את רשימת הישיגים החשובים הזאת לא ירצו אשף והפלסטינים לאבד במ-חי תרגיל ישראל-אמריקאי.

ברור לכל - הן לישראלים, הן לא-מריקאים - ששום מהלך לא ייעשה ללא הסכמתו המוחלטת של אשף. ברור שבמיקרה של מציאת דרך להסדר לא תספיק הסכמה שבשתיקה מצד תוניס, אלא הסכמה ברורה ומחייבת. כרגע יכול אשף לכוון את עוצמת האינתיפאדה. כרגע יש באפשרות המנ-היגות החיצונית, היושבת בתוניס, לשלוט, למתן ולהטלים את האירועים בשטחים הכבושים. וזה קלף חזק, שאין הצדדים יכולים להתעלם ממנו.

אשף דבק כרגע בעמדתו הרישמית: לא יהיו בחירות, עד שלא תהיה נסיגה ישראלית מן השטחים הכבושים.

קשה להאמין שעמדתו זו תתקבל על דעת האמריקאים, בוודאי שלא על דעת הישראלים.

אך אשף יהיה מוכן, אולי, להיכנס לתהליך מריני אם יתבררו לו כמה דברים:

● שאשף ייצג את הצד הפלסטיני, בצורה זו או אחרת.

● שהתהליך יהיה מעשי, ולא סתם תרגיל לסחיבת זמן.

● שהתהליך לא יזיח את חציו של העם הפלסטיני היושב בגולה, מחוץ לשטחים הכבושים.

● שיהיה ברור מה היעד, מה המטרה שאחרי הסדר-ביניים כזה או אחר. אם יכנס אשף לתוך מלכודת שתור-צב על-ידי הישראלים והאמריקאים, בצורת בחירות לא-ברורות בשטחים, תוך הפסקת האינתיפאדה, הוא עלול להפסיד את כל עולמו במחיר צער אחר.

קשה יהיה אחר-כך להתחיל את ה-אינתיפאדה מחדש. קשה יהיה להחזיר את הגלגל אחורה ולהשיב את כל הישיגים שיאבדו.

אין ספק שכרגע תלוי הכל במידת רצינותם של האמריקאים ובמידת נחיתותם להגיע לפיתרון של ממש, שיר-ביל להסדר-ביניים, שיוכל להסדר של קבע, ובתשלום ובהבטחות שימנעו ל-אשף ולפלסטינים.

העולם הזה 2693